

SCENARIUSZ ZAJĘĆ 6

TEMAT: Polska i niemiecka propaganda plebiscytowa na Górnym Śląsku.

Cele: po skończonych zajęciach uczeń:

- zna genezę plebiscytu górnośląskiego i „propagandowej wojny polsko-niemieckiej” poprzedzającej to wydarzenie,
- rozumie pojęcia: biała propaganda, czarna propaganda, człowiek o nieskrystalizowanej świadomości narodowej,
- potrafi wskazać cechy charakteryzujące człowieka o nieskrystalizowanej świadomości narodowej,
- rozumie znaczenie działań propagandowych dla ostatecznego wyniku głosowania,
- potrafi wskazać na wybranych plakatach propagandowych najczęściej stosowane metody skutecznego wpływu na poglądy odbiorców,
- potrafi na wybranych plakatach odnaleźć i scharakteryzować przykłady propagandowego zafalszowania rzeczywistości.

Środki dydaktyczne: karta pracy, internet, mapa II RP.

Ogniwo lekcji	Zakres treści merytorycznych	Czynności nauczyciela	Czynności uczniów
Rekapitulacja wtórna.	Kształtowanie granic II Rzeczypospolitej. Traktat wersalski wobec kwestii górnośląskiej.	Nauczyciel za pomocą pytań weryfikuje wiedzę uczniów na temat genezy II Rzeczypospolitej i procesu kształtowania granic Polski po I wojnie światowej.	Uczniowie odpowiadają na pytania nauczyciela, m.in. wskazują na mapie kształt granic II Rzeczypospolitej.
Tok lekcji właściwej.	Polska i niemiecka propaganda plebiscytowa na Górnym Śląsku.	Rozdanie uczniom kart pracy. Wprowadzenie pojęcia: „osoba o nieskrystalizowanej świadomości narodowej”. Wykład ukazujący cechy takiej osoby oraz opisujący warunki sprzyjające pojawianiu się takiej kategorii osób. Nauczyciel podpowiada na jakie elementy niemieckich i polskich plakatów propagandowych należy zwrócić uwagę. Co ma przekonywać za głosowaniem za Niemcami? Co ma przekonywać za głosowaniem za Polską? Wprowadzenie pojęcia „czarna propaganda”.	Analiza kart pracy. Uczniowie rozstrzygają problem: czy takie plakaty mogłyby zmienić ich postawę narodową (i podają argumenty) Poszukiwanie odpowiedzi na pytanie, kto mógł być adresatem przekazu płynącego z plakatów plebiscytowych. Analiza niemieckich i polskich plakatów propagandowych i treści ideowych z nich płynących Uczniowie zastanawiają się nad tym, jakie skutki o odbiorców wywołuje posługiwanie się czarną propagandą.
Rekapitulacja pierwotna.	Utrwalenie wiadomości dotyczących polsko-niemieckiej rywalizacji poprzedzającej plebiscyt na Górnym Śląsku.	Sprawdzenie wiadomości zdobytych podczas lekcji.	Uczniowie odpowiadają na pytania stawiane przez nauczyciela (powinny odnosić się do nowo poznanych pojęć, cech charakterystycznych propagandy plebiscytowej oraz skutków rywalizacji narodowościowej z 1919-1920).

Kontrola i ocena.		Zadanie dla uczniów: zrecenzuj pisemnie wybrany polski lub niemiecki plakat propagandowy pod kątem zastosowanych metod perswazji, przewidywanej skuteczności, rzetelności przekazywanej informacji.	
-------------------	--	---	--

Metody nauczania-uczenia się: wykład z elementami dyskusji, praca pod kierunkiem.

KARTA PRACY DO SCENARIUSZA ZAJĘĆ 6

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

Źródło pochodzenia wszystkich ilustracji: zbiory Muzeum Powstań Śląskich w Świętochłowicach.

Odpowiedzi do zadań należy udzielać ustnie lub we własnym zeszycie:

Zad. 1. Po obejrzeniu wszystkich plakatów określ adresata, do którego były one adresowane? Wyjaśnij czy mogły one zmienić postawę narodową widza? Podaj argumenty na poparcie Twojej opinii.

Zad. 2. Na podstawie analizy plakatów nr 1 oraz 2 odpowiedz, przy pomocy jakich argumentów twórcy plakatów starali się przekonać odbiorców do swych racji?

Zad. 3. Spośród zamieszczonych wymień plakaty, które realizują zasady tzw. czarnej propagandy? Uzasadnij swoją odpowiedź.

Zad. 4. Zwróć uwagę, że autorzy niemieckich plakatów posługują się wyłącznie językiem niemieckim, a autorzy plakatów polskich, językiem polskim i niemieckim. Odpowiedz, co było tego przyczyną? Jaki efekt chcieli uzyskać autorzy polskich plakatów przez używanie języka niemieckiego?

Zad. 5. Na podstawie plakatów 3 oraz 4 odpowiedz, do jakich wartości odwoływali się ich autorzy. Korzystając z wiedzy pozaźródłowej odpowiedz, czy były to wartości istotne dla Górnoszlązaków? Który z argumentów mógł okazać się skuteczniejszy?

Zad. 6. Przyjrzyj się plakatowi nr 8 i na podstawie wiedzy pozaźródłowej odpowiedz, do jakiego wydarzenia odnosi się kwota 130 miliardów marek zamieszczona na plakacie.

Zad. 7. Wyobraź sobie, że dziś ma odbyć się plebiscyt polsko-niemiecki w Twoim mieście. Naszkicuj projekt plakatu, najbardziej Twoim zdaniem, przekonującego.

